Stenogrammid

XIII Riigikogu, III Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 27.01.2016, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund
1. 13:01 Kütuse hind
2. 13:11 Sissemurdmised suvilatesse ja korteritesse
3. 13:18 Raha kasutamine Kaitseväes ja Kaitseministeeriumis
4. 13:26 Ida-Virumaa probleemid
5. 13:35 Politsei- ja Piirivalveameti politseiametnike õigus teenistusrelva kanda
6. 13:41 Euroopa Kontrollikoja liikme kinnitamine
7. 13:47 Toetussoomukite tegelik maksumus
8. 13:56 Angela Merkeliga räägitu

13:00 Infotund

13:00 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, tere päevast! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Kohal on 50 Riigikogu liiget, puudub 51. Infotunnis osalevad peaminister Taavi Rõivas, kaitseminister Hannes Hanso ja siseminister Hanno Pevkur. Kuna huvi küsimuste esitamise vastu on tänuväärselt suur, siis saan anda võimaluse esitada ainult üks täpsustav küsimus.

---

1. 13:01 Kütuse hind

13:01 Esimees Eiki Nestor

Esimene küsija on Kadri Simson ja küsimus on peaminister Taavi Rõivasele. Palun!

13:01 Kadri Simson

Lugupeetud Taavi Rõivas! 1. veebruaril ehk järgmise nädala esmaspäeval tõuseb bensiiniaktsiis 10% ja diislikütuse aktsiis 14%, seega kallineb bensiiniliiter 5,1 senti ja diisliliiter 6,6 senti. Olukord muutub veelgi imelikumaks, kui me hakkame vaatama, kui suure osa moodustavad kütuse hinnast riigimaksud. Kui me vaatame aktsiisi ja käibemaksu, siis näeme, et juba praegu, enne hinnatõusu, moodustavad riigimaksud 61% kütuse hinnast. Kuidas te põhjendate nii suurt maksude osa kütuse hinnas, eriti olukorras, kus isegi teede rahastus on kütuseaktsiisi laekumisest lahti seotud?

13:02 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! See, et maksukoormus suunatakse ümber, on olnud valitsuse teadlik poliitika. Me soovime vähendada Eesti inimeste tuludelt võetavaid makse ning rohkem maksustada kahjulikku tarbimist. Just seetõttu langevad lähiaastatel tööjõumaksud ja tõusevad aktsiisid, sh tõusevad tubaka-, alkoholi- ja ka kütuseaktsiis. Tegemist on täiesti teadliku maksupoliitilise valikuga. Kui teie peate seda, et aktsiisikaupade lõpphinnast moodustab suure osa aktsiis, kuidagi imelikuks, siis ma soovitan teil tutvuda näiteks viina hinna kujunemisega. Lõviosa viina lõpphinnast ongi riigimaksud, viina tootmisele minevad kulud on riigimaksudega võrreldes kaduvväikesed. See on olnud eri valitsuste täiesti teadlik poliitika, et viinapudel ei muutuks poes hinna poolest mitte kättesaadavamaks, vaid pigem vastupidi.

Selle eesmärk on vähendada alkoholi tarbimist. Mis puudutab kütuse hinda, siis ma mäletan, kui me viimati mais sel teemal siin Riigikogus tuliseid lahinguid pidasime. Mul on hea meel öelda, et ka peale aktsiisitõuse on diislikütus Eestis 25 senti ja rohkemgi odavam, kui see oli veel maikuus. Teiseks, kui me võrdleme oma naabritega, siis ka peale seda aktsiisitõusu on diislikütus odavam kui Lätis, Soomest rääkimata. Soomega jääb ka hinnavahe *circa* 25 senti.

13:04 Esimees Eiki Nestor
Kadri Simson, palun!

13:04 Kadri Simson
Lugupeetud Taavi Rõivas! Viinale lisatava aktsiisi mõte on tõepoolest pahesid maksustada. See ei kehti kindlasti kütuse kohta, sest kütus on vajalik näiteks maapiirkonna inimestele liikuma pääsemiseks. Samuti on Eesti inimestele hädavajalik kütus, mida kasutatakse ahjudes, aga ka sellele on aktsiis otsa pandud. Koondamised Kiviteris ja Eesti Energia investeeringute mahakandmised paljastavad nafta hinna alanemise ebameeldivamad tagajärjed. Te ütlesite kevadel, et aktsiisitõusul ei ole märkimisväärset mõju hinnale. Praegu saategi öelda, et maailmaturu madalseisu tõttu ei ole kütuse hind just kõige kõrgem. Aga kas te julgete väita, et kui täna oleks naftabarreli hind üle 100 dollari, siis te oleksite aktsiisitõusu tegemata jätnud? Tunnistage, et see maksutõus on ikka tehtud ainult selle jaoks, et täita riigikassat mingite maksudega, sest klassikalisi makse, mida ülejäänud eurotsoon kogub, on meie valitsus otsustanud mitte koguda.

13:05 Peaminister Taavi Rõivas
Aitäh! Ma eeldan, et kui te rääkisite Ida-Virumaal toimunud koondamistest, siis te pidasite silmas Viru Keemia Gruppi. Ma usun, et see teema on siiski nii oluline, et ka Riigikogu liikmed võiksid viia ennast detailidega kurssi, kas või näiteks sellega, milline oli see ettevõte, kus koondamine toimus. Aga sellest me räägime täna kindlasti veel pikemalt, muu hulgas sellest, mida ma ootan nii töötukassalt kui ka valitsusliikmetelt selle kriisi lahendamisel.
Aga ma ei ole nõus sellega, et kui kütuse maailmaturuhind oleks praegusega võrreldes mitu korda kõrgem, siis oleksid aktsiisipoliitika võimalused samasugused. Kindlasti peab aktsiisipoliitikas arvestama ka seda, milline on parajasti turuseis. Praegu, tuleb tunnistada, on ilmselt soodsaim võimalik seis, selleks et aktsiisidest lisatulu saada ja anda siiski ka inimestele signaal, et fossiilse kütuse tarbimine on samuti keskkonnale kahjulik. Te väitsite, et ainult alkohol ja tubakas on kahjulikud kaubad. Ometi on kõik Eesti valitsused viimase 25 aasta jooksul lähtunud sellest loogikast, et ka fossiilse kütuse tarbimine jätab väga selge jälje keskkonnale, ja seetõttu on Eestis kogu iseseisvusaja jooksul kütust aktsiisiga maksustatud. Minu hinnangul on see loogiline. Samas mööname, et nende aktsiisitõusude mõju, mille eesmärk on olnud siiski suunata inimesi ka säästlikumale tarbimisele ja piirata liigset tarbimist, on viimasel ajal täiesti olematuks muutnud see, et kütuse hind on väga järsult langenud. Ma rõhutan veel kord, et ka peale aktsiisitõuse jääb kütus Eestis odavamaks kui Lätis ja ta jääb tervelt 25 senti odavamaks kui maikuus, mil me viimati seda debatti pidasime.

13:07 Esimees Eiki Nestor
Tarmo Tamm, palun!

13:07 Tarmo Tamm
Aitäh, juhataja! Lugupeetud peaminister! Millisest loogikast te lähtute, kui väidate, et kütus hakkab meil olema odavam kui Lätis? Kui meil tõuseb diislikütuse aktsiis 14% ja Lätis 2%, kas siis tururee glid Lätis ja Eestis ei kehti? Millisest loogikast te lähtute? Käibemaksude vahe on ainult 1%: Lätis on 21% ja meil on 20%. Kütust tarnitakse ju ühest ja samast allikast. Ma arvan, et selle küsimuse juurde tulen ma kuu aja pärast tagasi ja vaatan, mis juttu te siis räägite. Te rääkisite aga ka seda, et kütuse tarbimine on kahjulik. Ma küsin, kas siis maal elamine on üldse kahjulik. Maainimene, et liikuma saada, peabki kasutama autot ja peab kasutama ka kütust. Lasterikastele peredele jagati lapsetoetust, aga autokütuse hinna kaudu võtab riik selle kõik tagasi. Mis loogika see on? Kui me räägime ettevõtlusest ja ettevõtete toetamisest, siis juba täna paljude transpordiettevõtete masinad, kui nad liiguvad lääne suunas, tangivad Lätis. Tulevikus hakkab enamik Lätis tankima.

13:07 Esimees Eiki Nestor
Küsimust palun!

13:07 Tarmo Tamm
Millist kasu sellest Eesti saab?

13:08 Peaminister Taavi Rõivas
Aitäh! Ma lähtun nagu alati oma vastustes faktidest. Mul on võimalik öelda, millised olid 26. jaanuari ehk eilsed kütusehinnad Euroopa eri riikides. Bensiin oli 26. jaanuaril Lätis 12,7 senti kallim kui Eestis ja diisel 7 senti kallim. See tähendab, et ka 1. veebruarist, peale seda, kui Eestis aktsiisitõusud rakenduvad, jääb kütus Lätis kallimaks. Kui me vaatame võrdlust Soomega – on ju siin korduvalt öeldud, et Eesti aktsiisid lähenevad juba Soome tasemele –, siis tuleb tunnistada, et ka siin on need inimesed eksinud. Soomes oli eile bensiin 43 eurosenti liitrilt kallim ehk selle hind oli 1.33 ja diislikütus oli Soomes eile 30 senti kallim kui Eestis.
Kui tulla teie küsimuse teise poole juurde, siis ma loodan, et te kuulasite väga hoolega minu vastust teie kolleegile Kadri Simsonile, kus ma rõhutasin, et praegu on kütus väga madala hinnaga paljuski maailmaturu olukorra tõttu. Kui me võrdleme maiga, siis ka peale aktsiisitõuse jääb kütus 25 senti liitrilt odavamaks, kui oli veel mais, ja kui võrrelda näiteks paari aasta taguse ajaga, siis sellega võrreldes jääb kütus ka 1. veebruarist alates 43 sendi võrra odavamaks. Ma usun, et te tarbijana nõustute, et kütuse hind on ka peale aktsiisitõuse tõesti oluliselt soodsam kui veel mõni aeg tagasi.

13:11 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

2. 13:11 Sissemurdmised suvilatesse ja korteritesse

13:11 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on siseminister Hanno Pevkurile, küsib Mart Helme.

13:11 Mart Helme
Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud minister! Talveaeg on suvilaomanikele teadagi see periood, kui hakkavad ringi käima kodu-uurijad ja suvilatesse sisse murdma. Võin tuua teile näite Aakrest, kus kurjategijad on viimase paari nädala jooksul peaaegu kõik tühjana seisvad majad puhtaks puistanud. Samasuguseid näiteid võin teile tuua mitmest kohast Pärnumaalt. Inimesed on minu poole pöördunud kaebustega, et politsei neid juhtumeid õieti ei menetle. Inimesed loobuvadki kuriteoteate esitamisest, sest nad teavad, et kasu sellest mitte midagi ei ole. Kas Siseministeerium on seda probleemi teadvustanud ning kas on kavas leida vahendeid ja langetada poliitilised otsused, et niisugune olukord lõpeks?

13:12 Siseminister Hanno Pevkur
Aitäh küsimuse eest! Siseministeerium vaatab koos Politsei- ja Piirivalveametiga regulaarselt üle süütegude statistikat, nii kuritegude kui ka väärtegude statistikat. Me vaatame loomulikult ka seda, millised kuriteoliigid ja väärteoliigid enim levivad. Kui vaadata vargusi ja sissemurdmisi, siis tuleb öelda, et nende üldine arv kogu aasta peale ja ka väärtegude arv ei ole oluliselt kasvanud. Kui me vaatame kõiki süütegusid, siis 2015. aastal pandi toime 2% vähem süütegusid kui 2014. aastal.
Mis puudutab sissemurdmisi suvilatesse, siis minu soovitus on kõikidest nendest juhtumitest teada anda. Mõnda aega oli meil probleeme Leedust pärit autovarastega ja oli üliloluline, et kannatanud juhtunust teada annaksid. Mõned vargagrupid ongi kätte saadud. Samamoodi on majadest varastamise puhul, see ei puuduta ainult suvilaid, vaid kõiki sissemurdmisi. Kui politsei juhtunust teada ei saa ega saa tõendeid koguda, siis ei ole võimalik süüdlasi ka kohtupinki viia. Kui üks ja sama grupp on toime pannud mitmeid ühe ja sama käekirjaga kuritegusid, siis seda enam on vajalik, et kõik ohvrid nendest

teada annaksid, sest isegi kui näiteks ühest suvilast varastatu koguväärtus jääb alla 200 euro, siis kõigist suvilatest kokku varastatud asjade koguväärtus on juba piisavalt suur, et panna kokku kriminaalasi ja saata süüdlased kohtu ette, kui nad tabatakse.

13:14 Esimees Eiki Nestor
Mart Helme, täpsustav küsimus!

13:14 Mart Helme
Täpsustav küsimus puudutabki seda inimeste muret, et kuriteoga tekitatud kahju ei tuvastata sellise summa ulatuses, et oleks võimalik kurjategija vastutusele võtta. Selles süüdistatakse vahepeal toimunud seadusmuudatust, mis on seda n-ö hinnalage tõstnud, mistõttu ei registreerita selliseid juhtumeid enam varavastaste kuritegudena, vaid varavastaste väärtegudena. Seetõttu pääsevad aga kurjategijad isegi tabamise korral sisuliselt vastutuseta. Kas Siseministeerium kavatseb siin midagi ette võtta?

13:14 Siseminister Hanno Pevkur
Aitäh! Mis puudutab väärteo ja kuriteo piiri muutmist, siis see oli siinsamas parlamendis mõnda aega tagasi arutlusel. Kuna tegemist oli karistusseadustiku muutmisega, siis Justiitsministeerium ja justiitsminister mäletatavasti andsid selgitusi, miks väärteo ja kuriteo piir muutus. Igal juhul saab politsei ka väärtegu uurida. Küsimus ei ole selles, et ei saa uurida. Samas tuleb möönda, et Eesti politseil nii nagu politseil kõigis riikides ei ole küllalt ressursse, et kõiki väärtegusid täie põhjalikkusega uurida. Ei ole mõtet luua illusiooni, et absoluutselt kõiki väärtegusid ja kuritegusid uuritakse ühesuguse intensiivsusega. Ei uurita. Mida raskem on kuritegu, seda intensiivsemalt ja rohkem seda uuritakse. Aga veel kord, iga isik, kelle suvilasse – tegelikult pole vahet, mis laadi omand on kõne all – on sisse murtud, peaks sellest teada andma. Nagu ma ütlesin, kogumis on kõigil juhtumitel väga suur tähtsus ja kui suudetakse tuvastada rikkumised, mille on toime pannud üks ja sama isik, siis on palju lihtsam viia selle isiku süüdistus kohtusse.

13:16 Esimees Eiki Nestor
Martin Helme, täpsustav küsimus.

13:16 Martin Helme
Aitäh, härra spiiker! Lugupeetud minister! Kuidas te kommenteerite seda, kui politsei annab sissemurdmisteatega tulnud inimesele soovituse, et kammigu see müügiportaale ja pandimajasid ning kui midagi leiab, siis andku politseile ka teada. Mõnes teises olukorras võib inimene sellise tegevuse eest saada kaela süüdistuse seadusvastase jälitustegevuse või omakohtu eest. Kas te võite siit puldist öelda, kas selline politsei soovitus on ministeeriumi poolt ametlikult sanktsioneeritud või on see politsei omaalgatus? Või peaksimegi me kõik hakkama ise kuritegusid uurima?

13:17 Siseminister Hanno Pevkur
Aitäh! Hea Riigikogu liige läks nüüd oma mõttearendusega natukene rappa. Vabandust, aga nii see tõepoolest on. Kui inimene vaatab müügikuulutusi või jalutab läbi pandimajast, siis ei ole kindlasti tegemist illegaalse tegevusega. Iga inimene Eesti Vabariigis on täiesti õigustatud vaatama kõiki internetis avaldatud müügikuulutusi. Siin ei ole küll midagi kuritegelikku, ebaseaduslikku jälitustegevust veelgi vähem. Nii et kui inimene teeb ise midagi selleks, et oma vara üles leida, siis tuleks teda loomulikult kiita selle eest, et ta ka ise panustab. Muidugi on esimene soovitus see, et tuleks rohkem tegelda ennetustegevusega, et lukud oleksid korras ja kui vähegi võimalik, siis oleks kinnistul mingisugune valvesüsteem. Aga kui inimene tõepoolest pingutab ka ise selle nimel, et oma varandust üles leida, siis siin küll midagi kahetsusväärset või etteheitmist väärivat ei ole.

13:18 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

3. 13:18 Raha kasutamine Kaitseväes ja Kaitseministeeriumis

13:18 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on kaitseminister Hannes Hansole. Artur Talvik, palun!

13:18 Artur Talvik
Tänan, juhataja! Hea kaitseminister! See, et Eesti Kaitseväele läheb üle 2% SKT-st, on positiivne ja ma pean seda praegusel ajal õigeks. Kuid samas kurdavad erinevad sisejulgeolekuametid väga suure rahapuuduse üle. Üldine kriitika on, et see, kes on Kaitseministeeriumi haldusalas, elab justkui kuninga kass, aga teised sisejulgeolekuorganid käivad nööri mööda ja teevad tohutuid kärpeid. Kuidas on teie ministeeriumis analüüsitud ostude ja investeeringute mõistlikkust ning kuidas on korraldatud teie töötajate finantskäitumise kontrollimine?

13:19 Kaitseminister Hannes Hanso
Hea küsija, aitäh küsimuse eest! Ka mina olen nõus sellega, et praegusel ajal on igati mõistlik eraldada riigikaitsele selline summa, nagu me oleme NATO-le ja oma liitlastele lubanud, ehk 2% SKT-st. Sellele lisanduvad veel vastuvõtjariigi kulud, mis ei ole ka väikesed summad. Kaitse-eelarve sellel aastal on 449 miljonit eurot ja eeldusel, et majandus kasvab, see summa suureneb, kuna Riigikogus ja valitsuses on selle 2% eraldamise asjus konsensus. Seetõttu on see, mis selle rahaga tehakse, loomulikult ääretult tähtis. Ministrina seisan mina küll selle eest, et raha kasutataks heaperemehelikult ja otstarbekalt. See, et me elame nagu kuninga kassid, on kindlasti müüt. Lihtsalt paralleelina ütlen, et kui me räägime võimalikest uutest tulevikuvõimekustest, olgu siin silmas peetud tanke või keskmaa õhutõrjet, siis me peame väga hoolikalt kõike seda planeerima. Ei ole kaugeltki garanteeritud, et meil kõikideks nendeks asjadeks raha on. Ka siinsamas saalis on räägitud rannakaitsest ja kõigest muust sellisest. Me vaatame kaitseplaneerimises ette väga pikalt – kümme aastat. Kümneaastase plaaniga paneb valitsus paika eesmärgid, mille suunas me liigume, ja üldised summad. Kaitseministeeriumi enda eelarvet tehes vaatame ise igal aastal oma arengukavad üle. Nelja-aastases võtmes vaatame juba täpselt, peaaegu sendi täpsusega, kuhu mis summad lähevad. Riigikontrollil on loomulikult ligipääs meie hangetele, meil on ka siseauditisüsteem. Oma raha järele vaatamine on pidev protsess ja kindlasti ei tohi siin teha järeleandmisi. Ma olen kirjutanud alla määrusele, et me loome riigikaitse investeeringute keskuse, kuhu kogu see info koondatakse. See on hallatav asutus, mis hakkabki selle valdkonna eest vastutama, kusjuures tal on auditeerimisvõimalus. See vähendab killustatust veelgi.

13:19 Esimees Eiki Nestor
Aitäh, härra minister!

13:19 Kaitseminister Hannes Hanso
Ma ütleksin, et me liigume praegu õiges suunas.

13:21 Esimees Eiki Nestor
Artur Talvik, palun!

13:21 Artur Talvik
Tänan vastuse eest! Ma jätkan siitsamast. Teatavasti on ka siin Riigikogu suures saalis olnud juttu sellest, et Riigikontroll on tahtnud teha teie asutuses auditit, aga selleks pole vahendeid eraldatud. Praegu te mainisite, et Riigikontroll siiski auditeerib teid. Missugust auditit Riigikontroll teeb, on küsimuse esimene pool. Teine pool on see, kuidas teil on ministeeriumis korraldatud hangete järelevalve.

13:22 Kaitseminister Hannes Hanso
Aitäh! Riigikontroll teeb oma valikuid rutiinselt, sõltuvalt sellest, mida nad ise oluliseks peavad. Meie ei anna neile minu teada ette mingeid valdkondi, mida nad peaksid auditeerima. Nad auditeerivad nii Kaitseväge kui ka Kaitseministeeriumi haldusala asutusi, nagu nad vajalikuks peavad. Loomulikult anname me neile inimestele lube, et nad pääseksid ligi kõikidele asjadele. Mis valdkondi nad täpselt

auditeerivad, see on nende enda otsustada. Kui kusagil tulevad välja kitsaskohad, teemad, mis vajavad tähelepanu, siis võtame need rutiinselt töösse. Selliseid küsimusi on olnud minu laual ka sel kuul, üks teema puudutas näiteks Kaitseväe arstimite ja meditsiiniteenusega seonduvat ning ilmselt oli veel midagi. Need küsimused lahendame me soovituste kohaselt rutiinse tegevuse käigus. Mina arvan küll, et peame olema nagu terve riikki maksimaalselt läbipaistvad. On muidugi valdkondi, millele ligipääsu me igale inimesele anda ei saa. Ma loodan, et kõik nõustuvad, et see on mõistlik. Küll aga on riigistruktuuris igal pool vajalikud ametikohad olemas ja need on täidetud inimestega, kellel on vastavad load ja kes saavad seda tööd teha lõpuni läbipaistvalt. Maja sees töötab siseaudit meil kogu aeg. Terve hulk inimesi töötab koos Kaitseväega ja vaatab üle kõik, mis puudutab hankeid. See töö käib kogu aeg.

13:24 Esimees Eiki Nestor
Jaanus Karilaid, täpsustav küsimus.

13:24 Jaanus Karilaid
Aitäh juhatajale! Hea minister! Nüüd oli küll teie jutu ja tegelikkuse vahel väike ebakõla. Vastupidi, Riigikontroll on aastaid küsinud seda 250 000 eurot, et üle vaadata militaarhankeid. Riigieelarve on küll päris mahukas ja kasvab – peaminister on väga rahul –, aga seda 250 000 eurot ei ole millegipärast leitud. Miks seda raha pole leitud? Seda enam, et te räägite uue keskuse loomisest oma haldusalas, aga tsiviilkontroll on nõrk ja maksumaksja raha kulutamine endiselt läbipaistmatu.

13:24 Kaitseminister Hannes Hanso
Aitäh! Mis puudutab nimetatud 250 000 eurot, siis mina ei tea tausta, aga minu kõrval istuv peaminister nimetas, et siin on tegu lihtsalt uute ametikohtade loomisega, mida ei soovitud praeguse struktuuri raames teha. Nagu ma ka eelküsijatele vastasin, Riigikontroll auditeerib või kontrollib meie tegevust regulaarselt. Mis puudutab avatust, siis kümneaastane arengukava on loomulikult avatud, meie suured eesmärgid, mille poole me liigume, on avatud detailse täpsusega. Ilmselgelt ei saa me kõigist oma plaanidest – ka näiteks hangetest, mis puudutavad moona, tehnikat ja kõike seda – alati avalikkusele rääkida, aga meil on riigis volitatud inimesed, kes saavad nende teemadega kuni lõpuni välja tegelda. Kui on kitsaskohti, siis me alati tegeleme nendega. Kui me räägime tsiviilkontrollist, siis ei tea mina küll ühtegi teist riiki, kus see paremini töötaks. Sõjaväelased kindlasti mitte mingisugust pidi riiki ei juhi ja meil toimub demokraatlik protsess, vahetuvad nii kaitseministrid kui ka kõik muud inimesed, kes julgeoleku valdkonna eest vastutavad. Nii et mina küll ei usu, et meil siin oleks mingisuguseid puudujääke. Eesti on demokraatlik riik ning tsiviilkontroll kaitsejõudude ja kaitsepoliitika üle on kindlasti oluline osa sellest.

13:26 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

4. 13:26 Ida-Virumaa probleemid

13:26 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on peaminister Taavi Rõivasele. Martin Repinski, palun!

13:26 Martin Repinski
Aitäh, austatud eesistuja! Austatud peaminister! Ma loodan, et te teate nendest probleemidest, mis Ida-Virumaal praegu on, alustades peredest, kes istuvad külmades korterites, ja lõpetades koondamistega. Need koondamised, mida me praegu näeme, on tegelikult ainult jäämäe tipp. Kindlasti on näiteks koondamised VKG-s seotud nafta hinnaga. Õnneks või kahjuks ei saa te nafta hinda mõjutada. Aga samas, küsimus on selles, kas me peame ka tulevikus samamoodi nagu minevikus loobuma oma võimalustest. Ma pean silmas näiteks sedasama Nord Streami, millest on juba tuhat korda räägitud, transiiti ja neidsamu Vene turiste, kellest me käibemaksu tõusu tõttu loobume. Või on teil ikkagi mingi teine plaan?

13:27 Peaminister Taavi Rõivas
Aitäh! Kõigepealt, igasse koondamisse, mille tõttu paljud inimesed töö kaotavad, tuleb suhtuda väga tõsiselt. Seetõttu on mul hea meel, et riik on esimestest hetkedest pärast selle info saabumist väga aktiivselt kaasa mõelnud, kuidas leida inimestele uued töökohad ning kuidas leida just sellised töökohad, mis töötuks jäänud või, täpsemalt öeldes, töötuks jäävatele inimestele kõige paremini sobiksid ja mis nende peredele leiva lauale tooksid. Kohe esimesel päeval, juba reedel, kohtus VKG-s inimestega majandus- ja taristuminister Kristen Michal, kelle kaudu on ka valitsus saanud väga detailse ülevaate sellest, mis täpselt toimunud on. Lisaks on olnud mitmed kohtumised töötukassa ja Viru Keemia Grupi töötajate vahel. Mina ootan töötukassalt väga palju. Ma tahan näha, et seda kaasust lahendatakse erakorralisena ja seetõttu kaasatakse rohkem jõudusid kui tavapärases olukorras. See tähendab ka seda, et töötukassa peab oma n-ö tavarolli laiendama ja individuaalselt lähenema kõikidele nendele inimestele, keda praeguse info järgi on *circa* 370. Meil on plaanis lähipäevadel korraldada Viru Keemia Grupis veel kord töömess. Praeguse seisuga on teada, et seal osaleb terve hulk tööandjaid, kes esimese hinnangu põhjal pakuvad ligi 200 töökohta, mis võiksid neile inimestele sobida. Loomulikult sõltub kõik väga palju sellest, milliseid tulemusi see konkreetne töömess annab ja mida inimesed ise otsustavad.

13:29 Esimees Eiki Nestor
Martin Repinski, palun!

13:29 Martin Repinski
Aitäh! Mina ikkagi rõhutan seda, et Ida-Virumaal on praegu suur sotsiaalne katastroof, ja arvan, et valitsus peaks välja kuulutama kriisiolukorra. Ma sain aru, et te ei ole minuga nõus. Selleks et te tõesti olukorra keerulisust mõistaksite, kutsun ma teid endaga kaasa. Läheme kas või täna õhtul koos ja vaatame, kuidas need õnnetud inimesed nendes korterites elavad. Kui te näeksite, mis olukord seal praegu on, kui te kas või paar päeva elaksite Ida-Virumaal, siis, ma arvan, mõtleksite te teistmoodi.

13:30 Peaminister Taavi Rõivas
Aitäh! Ma ei saanud päris täpselt aru, milles seisnes see etteheide, et mina mõtlen kindlasti teistmoodi. Vastupidi, ma rõhutasin, et tegemist on olukorraga, millele tuleb töötukassal läheneda erakorraliselt. Sellel, kui kuulutatakse välja eriolukord, peab olema ka selge praktiline väärtus ja järelm, mis sellest tuleneb. Lihtsalt uudise pärast midagi välja kuulutada ma õigeks ei pea. Minu meelest peame me keskenduma konkreetsetele sammudele, mis neid inimesi kõige rohkem aitavad. Neid aitab see, kui aidata neil leida uus töö. Meil on olemas ka riiklik turvavõrk. Kõikidele inimestele, kes koondatakse, on esimeste kuude jooksul tagatud samaväärne sissetulek, nagu nad seni said, sealt edasi poole aasta jooksul saavad nad poole endisest sissetulekust jne. Samas, kui me suudame mõne kuu jooksul inimestele tööd leida, siis on see loomulikult palju parem lahendus kui see, et nad peavad töötukassast koondamishüvitist taotlema ja seda ootama. Selleks et nad saaksid töökoha, korraldab töötukassa kohapeal nii täna kui ka ülehomme tööotsingu töötubasid, suheldes iga tööotsijaga ja otsides igaühele just sellist töökohta, mis talle võiks kõige paremini sobida. Nagu ma ütlesin, on plaanis 2. veebruaril korraldada VKG-s töömess, kuhu on oma tulekust teatanud 14 tööandjat, kellel on tõenäoliselt sobivaid töökohti pakkuda. Aga läbirääkimised käivad 30 Ida-Viru tööandjaga, nii et loodetavasti tuleb neid sinna messile juurdegi.

13:32 Esimees Eiki Nestor
Valeri Korb, palun!

13:32 Valeri Korb
Aitäh! Lugupeetud härra peaminister! Peab mainima, et põlevkivitööstuse suurimad ettevõtted on Eesti Energia ja Viru Keemia Grupp. See, mis toimub Viru Keemia Grupis, on muidugi väga kahetsusväärne. Me koondame inimesi, kes on saanud hariduse, kellel on suured kogemused ja kes on seal palju aastaid töötanud. Te pakute neile uusi töökohti. Aga kus need töökohad on? Võib-olla kuskil mujal Eestimaal ongi 9000 töökohta, millest te rääkisite, need ei ole Ida-Virumaal. Siis peaks ju inimene Ida-Virumaalt ära sõitma. Ma tahtsin veel öelda, et need pakutud töökohad on niisugused, kus ei saa kasutada neid

kogemusi, mis võiksid olla kasulikud põlevkivitööstuses. Kas te ei karda, et Eestist kaob põlevkivitööstus üldse kuhugi ära? Väga lihtne on lammutada, aga üles ehitada on väga raske.

13:33 Peaminister Taavi Rõivas
Aitäh! Nii nagu teie kolleeg Martin Repinski õigesti ütles, on need koondamised väga otseselt seotud nafta maailmaturuhinnaga. Eesti põlevkivitööstust see loomulikult mõjutab. Samas on Viru Keemia Grupi juhtkond öelnud, et kui nafta maailmaturuhind peaks praegusega võrreldes oluliselt tõusma, siis tekib taas nõudlus väga paljude inimeste järele. Kindlasti tuleb arvestada, et põlevkivitööstusel on Eesti majanduses oluline koht ka tulevikus. Veelgi enam, nendes õlitehastes, mis töötavad nüüdisaegsemal, Petroteri tehnoloogial, mis võimaldab teatud määral madalamat tootmise omahinda, tegevus ju jätkub. Mina siiski julgen loota, et ka tulevikus on võimalik põlevkivitööstuses töökohti alles hoida ja võib-olla kaugemas vaates ka juurde luua.
Mis puudutab kiiret lahendust konkreetselt nende inimeste jaoks, siis, jah, teil on õigus: suure tõenäosusega ei leia kõik nendest täpselt samasugust tööd, nagu neil oli Viru Keemia Grupis. Kuna põlevkivitööstus on tervikuna raskes olukorras, siis ka teistes põlevkivitööstuse ettevõtetes ei ole praegu võimalust sedavõrd palju inimesi palgata. Küll aga on minu hinnangul töötukassa ülesanne leida endistega võimalikult sarnaseid töökohti, nii et inimesed saaksid teha sellist tööd, mis on neile jõukohane ja mis neile ka leiva lauale toob.

13:35 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

5. 13:35 Politsei- ja Piirivalveameti politseiametnike õigus teenistusrelva kanda

13:35 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on siseminister Hanno Pevkurile. Uno Kaskpeit, palun!

13:35 Uno Kaskpeit
Aitäh, härra eesistuja! Härra minister! Miks ei anta politseikooli lõpetajatele, politseiametnikele, dokumenti selle kohta, et inimene on läbi teinud relvaõppe ja tal on õigus kanda teenistusrelva? Miks peavad teenistuslikud allüksused, kuhu need inimesed on teenistusse suunatud, oma põhitöö kõrvalt sellega tegelema? Millest selline segadus?

13:36 Siseminister Hanno Pevkur
Aitäh küsimuse eest! Ma arvan, et segadust ei ole. Kui noor kadett, kes on saanud väljaõppe ka relva käsitsemises, astub teenistusse, siis oma teenistuskohas saab ta relva. Oma relva käsitsemise oskust peab ta pidevalt üle kinnitama. Ei saa olla nii, et kadett tuleb koolist ning kogu ülejäänud elu ja teenistuse jooksul ei pea ta tõendama ja kinnitama, et tema relva käsitsemise oskus on endiselt alles. Relv on oma olemuselt nii ohtlik, et loomulikult tuleb relva käsitsemise oskust pidevalt üle kinnitada. Koolis toimub esimene õpe selle kohta, kuidas politseiteenistuja, teenigu ta piirivalves või politseis, peab relva käsitsema. Aga kõik kadetid, kes koolist tulevad, ei peagi teenistuses relva kandma. Väärteomenetlejatel ei ole kohustust teenistuses relva kanda, samamoodi ei pea kohtus teenistusülesandeid täitvatel politseiteenistujatel relva olema. Nii et teenistuskoha järgi saavad inimesed väljaõppe ja ka teenistusrelva ning peavad kindla aja tagant oma pädevust kinnitama.

13:37 Esimees Eiki Nestor
Uno Kaskpeit, palun!

13:37 Uno Kaskpeit
Aitäh! Härra minister! See oli muidugi ilus jutt, mis te rääkisite, kuid tegelikult on nii, et nad lähevad oma allüksusesse ja neil ei ole kaasas mingisugust paberit selle kohta, et nad oleksid relvakoolituse läbi teinud. Sellega peavad tegelema allüksused. Sama lugu on politseiametis ja osaliselt ka prefektuurides, kus töötavad inimesed, kes ei tööta otse tänaval, vaid on majasisesel tööl ja nende nimele ei ole

kinnitatud teenistusrelva. Kuidas te seletate sellist olukorda? Kes on selle eest vastutav? Ma mäletan oma teenistusajast, et kõigi nende nimele, kes olid piirivalvekooli lõpetanud, ükskõik mis allüksuses nad teenistusse asusid, kas staabis või kus tahes, kinnitati teenistusrelv, sest neid inimesi sai kasutada ka kriiside ajal. Praegu tuleb välja, et osa politseist ei saaks üldse siis kasutada, sest nende nimele pole isegi teenistusrelva kinnitatud. Kes selle eest vastutab?

13:38 Siseminister Hanno Pevkur
Aitäh! Veel kord: nendel töötajatel, kes vajavad teenistuses relva, kellele see on teenistusülesannetest tulenevalt ette nähtud, relv ka on. Nendel politsei- ja piirivalveteenistujatel, kes relva ei vaja, relvakandmise õigust ei ole. Kui Politsei- ja Piirivalveametis töötab näiteks raamatupidaja, siis vaatamata sellele, et ta on Politsei- ja Piirivalveameti teenistuja, ei pea tal relva olema. Relva kannavad need, kellel on selleks teenistuslik vajadus, ja relva kasutavad teenistuses olles ja väljaspool seda, kui selleks tekib vajadus, ainult need inimesed, kellel on relvakandmise luba.

13:39 Esimees Eiki Nestor
Henn Põlluaas, palun!

13:39 Henn Põlluaas
Aitäh, hea juhataja! Lugupeetud minister! Teie ning Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor olete mõlemad kinnitanud, et vajaduse korral taastatakse piirikontroll sadamates ja Eesti-Läti piiril ning tugevdatakse seda sisemiste ressurssidega. Me teame, et lisajõude kestvaks kontrolliks kuskilt võtta ei ole. Kas te kavatsete suunata piirikontrolli tegema needsamad relvadeta ametnikud, kellest enne juttu oli? Kas see ei ole mitte otsene julgeolekurisk?

13:40 Siseminister Hanno Pevkur
Aitäh! Kui on vaja ajutist piirikontrolli, siis on võimalik kasutada Kaitseliidu abi, mida me oleme ka varem teinud. Samamoodi kasutame Politsei- ja Piirivalveameti enda ressursse. Siis suunatakse ressursid ümber. Näiteks jääb Kesk-Eestis sellisel juhul mingi osa liikluspatrullidest võib-olla hõredamaks ja need inimesed lähevad piiri peale tööle, kui seda nõuab julgeolekuolukord. Ohuhinnangu põhjal tehakse otsused ja need muudatused viiakse ellu. Täpselt samamoodi toimub teistes Euroopa riikides, kui julgeolekuolukord näeb ette, et tuleb taastada piirikontroll, või tekib mõni muu seda tüüpi olukord. Näiteks võime küsida Saksamaa ja Austria kohta, kus on taastatud ajutine piirikontroll maantee piiriületuspunktides, kust need inimesed võetakse. Võetakse ikka olemasolevast teenistuskoosseisust ja midagi muud jäetakse kuskil seetõttu tegemata. Nii et kui meil on vaja piirikontroll taastada lühikeseks ajaks, siis me teeme samamoodi. Kui aga seisab ees mingisugune pikaajalisem muutus, siis me loomulikult arutame valitsuses ja siin parlamendis, et on vaja suurendada Politsei- ja Piirivalveameti koosseisu. Lühiajalisteks muutusteks oleme aga valmis koos Politsei- ja Piirivalveameti ning heade partneritega Kaitseliidust.

13:41 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

6. 13:41 Euroopa Kontrollikoja liikme kinnitamine

13:41 Esimees Eiki Nestor
Küsimus peaminister Taavi Rõivasele. Andres Herkel, palun!

13:41 Andres Herkel
Aitäh! Austatud peaminister! Euroopa Kontrollikoja liikme kandidaadi esitamise tähtaeg oli juba novembris. Aeg muudkui voolab ja voolab, aga midagi pole juhtunud. Esitamisele järgnevad veel mõned riigisisesed protseduurid, eeskätt aga seisavad ees mitmesugused protseduurid Euroopa Liidu Nõukogus ja konsultatsioonid Euroopa Parlamendis. Minu teada üks komisjon määrab raportööri, toimuvad kuulamised ja lõpuks võetakse vastu otsus. Iga viisakas kogu vajab selleks mõistlikku aega.

See venimine on juba piinlik, sellised signaalid kipuvad tulema. Minu arvestust mööda on homme valitsusel küll täiesti viimane aeg see otsus teha. Kas see aga tuleb? Kui ei tule, siis mis saab edasi? Aga kui see ikkagi tuleb, siis äkki olete te valmis ka meie infotunni uudisväärtust suurendama, sest te peaksite juba teadma, milline see lahendus on.

13:42 Peaminister Taavi Rõivas
Aitäh! Ma usun, et küllap see otsus lähinädalate jooksul tuleb. Ma vaatasin teie ettepanekut. Te pakkusite välja väga innovaatilise lähenemise, kuidas seda ametikohta täita. Ma arvan, et selleks ei ole siiski põhjust. Eestis on seaduste ja valitsuse töökorraga väga täpselt reglementeeritud, milline valitsusliige esitab kandidaadi ja kuidas protseduur käib. Seadusega on paika pandud ka see, et tegemist on valitsuse otsusega. Nii et selliste otsustusprotsessidega me selle otsuse tegemiseni jõuame. Nii nagu ma olen ka varem öelnud, ei pea muretsema, Eesti ei jää esindamata.

13:43 Esimees Eiki Nestor
Andres Herkel, palun!

13:43 Andres Herkel
Aitäh, austatud juhataja! Austatud peaminister! Minu mäletamist mööda oli koalitsioonileppes üks selline tore punkt, et peaministri otsustuspädevus peaks suurenema juhtudel, kui on tegemist niisuguste küsimustega, mis jäävad kahe tooli vahele, või kui osapooled ei ole võimelised kokkuleppele jõudma. Miks te ei ole ise vastutust võtnud? Ma saan aru, et see probleem on kinni teie koalitsioonipartnerites, kes peavad praegu ilmselt hoopis mingis teises küsimuses läbirääkimisi. Olukord muutub tõesti piinlikuks ning ajaraam jääb väga kitsaks, mitte meie, vaid Euroopa protseduuride jaoks.

13:44 Peaminister Taavi Rõivas
Aitäh! Juba päris pikka aega on olnud Eestis hea tava, et valitsuses langetatakse otsuseid konsensuslikult. Me teame mitut väga halba näidet minevikust, kui konsensuse eiramine põhjustas väga kiiresti ka valitsuskoostöö lõpu. See on põhjus, miks mina olen valinud selle tee, et konsensusele lähemale jõuda. Ma hindan, et nii on edulootused kõige suuremad ja just selliselt on võimalik parim lahendus leida. Nii et ootame pisut veel, leiame selle kandidaadi, nimetamata ta kindlasti ei jää. Oleme vahepeal jõudnud märksa suuremates küsimustes valitsuses konsensusele, oleme lahendanud väga suuri vaidlusi väga põhimõttelistes küsimustes. Sellised isikuvalimised, ma saan aru, pakuvad palju põnevust, aga kui vaadata valitsuse tegevuse olulisemaid punkte, siis esimese kümne ega isegi mitte saja hulka tavaliselt need teemad, mis kõige rohkem tähelepanu leiavad, ei kipu jõudma.

13:45 Esimees Eiki Nestor
Martin Helme, täpsustav küsimus.

13:45 Martin Helme
Aitäh, härra spiiker! Lugupeetud peaminister! Erinevalt eelkõnelejast ei ole minul sooja ega külma sellest, mis meist Euroopas arvatakse. Meie vastuseis Juhan Partsi kandidatuurile on seotud otseselt tema tegevuse või tegevusetusega ministrina. Aga te mainisite siin kaks korda, et see otsus tuleb kas lähinädalatel või ootate veel mõne aja. Kõik me siin parlamendis teame, et see otsus on seotud IRL-i häältega kooseluseaduse rakendusaktide toetuseks. Kas ma võin sellest nii aru saada, et me peame kontrollikoja liikme kandidaadi kinnitamisega ootama täpselt selle päevani, mil toimub kooseluseaduse rakendusaktide lõpphääletus?

13:46 Peaminister Taavi Rõivas
Aitäh! Mina neid teemasid selliselt ei seoks. On selge, et ühes küsimuses on tegemist parlamendi ja teises küsimuses valitsuse pädevusse kuuluva otsusega. Aga mis puudutab teie sissejuhatavat sõnavõttu, siis lubage öelda, et minu hinnangul oli see erakordselt lühinägelik. See, mida meist arvatakse Euroopas, see, kas Eesti on oma liitlastele hea liitlane ja oma partneritele hea partner, on meile elulise tähtsusega. Vaid kõige suurem küünik võib arvata, et ühel väikesel riigil, mis asub

suhteliselt agressiivse ja meist sada korda suurema riigi kõrval, on võimalik ellu jääda ja edukas olla, ilma et tal oleks liitlasi. Nii et minu hinnangul on seisukoht, et see, mida meist Euroopas arvatakse, ei tähenda sooja ega külma, erakordselt lühinägelik.

13:47 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

7. 13:47 Toetussoomukite tegelik maksumus

13:47 Esimees Eiki Nestor
Vastab kaitseminister Hannes Hanso ja küsib Jaanus Karilaid.

13:47 Jaanus Karilaid
Aitäh juhatajale! Hea minister! Eile õhtul oli televisioonis ühe teemana kõne all lahingumasinate ost Norrast. Ajakirjanik küsis asekantsler Pärnamäelt otse, kas ei peaks siiski juba praegu teadma, millised probleemid võivad hanke järelmina tekkida. Ta viitas masinate ümberehitusele ning selle kallile ja monopoolsele tulevikustsenaariumile. Asekantsler Pärnamäe vastas: "Jah, väga tore oleks, kui ma oskaks seda täna öelda, aga eks liigume sammhaaval. Nagu ma ütlesin, siis seda soomusmanöövrivõimet me ehitame üles Eestis esimest korda." Vastus viitab selgelt sellele, et on olemas võimalus, mille eest hoiatasid saates ka Norra soomukite ostu kritiseerinud eksperdid. Toetussoomukeid saab reaalselt ümber ehitada vaid üks firma. Kuidas te võtate maha need kahtlused, et hanked võivad minna kallimaks, kui on planeeritud?

13:49 Kaitseminister Hannes Hanso
Aitäh! Jälgisin ka ise viidatud teleesitust. See, mida ütles asekantsler Pärnamäe, on täiesti õige: soomusmanöövrivõimet ehitame me alles praegu üles. Seda peame me kindlasti jätkama. Tegelikult on see jalaväe lahingumasinate hange ainult üks osa täieliku soomusmanöövrivõime saavutamisest. Selle poole peame me aja jooksul kindlasti liikuma. Mis puudutab küsimuse seda osa, milline on selle tehingu täpne hind, siis me teame, mida me tahame, kuid me ei tea, milline on pakkujate võimalik hind. Me valime nendest loomulikult soodsaima. Me hakkame selle Norra hankega hankima juhtimissoomukit, lähikaitsemeeskonna soomukit, lahingu remondimeeskonna soomukit, lahingupioneeride soomukit, tankitõrjemeeskonna soomukit, õhutõrjemeeskonna soomukit, haavatute transpordi- ehk meditsiinisoomukit, transpordisoomukit, millega transporditakse laskemoona või lõhkeainet, kaudtule juhtimise meeskonna soomukit ning 120-millimeetrise miinipildujaga soomukit. Need on asjad, mis ei ole müügil kusagil poes, lipik küljes. See on puhas rätsepatöö, mis on kohandatud meie vajadustele vastavaks. Alles üleeile allkirjastasin ma paberid, millega hankeprotsess välja kuulutatakse. Ma loodan, et selle aasta teises pooles võime öelda, kes selle hanke võidab. See väide, et selle saab võita ainult üks ettevõte, ei ole kindlasti korrektne. Ma arvan, et selliseid ettevõtteid, kellel see võimekus on olemas, on umbes tosin, kümme kindlasti. Kes selle hanke võidab, seda on täna loomulikult võimatu öelda. Selles hanke mõte ongi, et eri ettevõtted teevad pakkumise ja nende hulgast valime välja parima. Loomulikult, me umbes teame, mida me saame maksta, milline on hinnalagi. Aga seda avalikult välja öelda oleks kindlasti väga rumal. Ma usun, et ka tänast esinemist siin kuulevad asjaga seotud inimesed. Me vaatame pakkumisi ja teeme otsuse loomulikult nende põhjal, nagu hea tava ette näeb.

13:51 Esimees Eiki Nestor
Jaanus Karilaid, palun!

13:51 Jaanus Karilaid
Aitäh! Hea minister! Kas te üldse ei näe hangete planeerimises mingeid probleeme, aga kui näete, siis mida kavatsete ette võtta? Ma eelnevalt viitasin sellele, et Riigikontroll on ju taotlenud vahendeid, et tulla appi just militaarhangete eesmärgi õigsuse hindamise koha pealt. Kas te näete siin probleeme või ei näe?

13:51 Kaitseminister Hannes Hanso
Aitäh! Kaitse-eelarve jaguneb laias laastus kolme ossa. Üks kolmandik sellest on investeeringud ja hanked, teine kolmandik on personalikulud ja kolmas tegevuskulud. Need summad igal aastal ilmselgelt kasvavad, ka meie tehnika ja tulejõu tase tõuseb. Me liigume kergemalt keerulisemale, odavamalt kallimale, tehnoloogiliselt arenenumale. Seetõttu olen kirjutanud alla paberile, et loodaks spetsiaalne hallatav asutus, mis professionaalselt tegeleks nende sadade hangetega, mida nii Kaitseväes kui ka Kaitseministeeriumis tehakse (ma peast ütlen, et hangete arv on üle 400, võib-olla 450 igal aastal). See parandaks koostööd ja nende tegevuste koordineerimist. See on üüratult tähtis, kui me vaatame järgmisi aastaid. Kas või nelja-viie aasta perspektiivis, ma kujutan ette, kulutab riigikaitsevaldkond ainuüksi hangetele umbes miljard eurot. Loomulikult on selle valdkonna kontrollimine, läbipaistvus, korruptsioonivabadus ja seal raha otstarbekas kulutamine äärmiselt tähtsad. Sellega tegeleme me iga päev. Riigikontroll, nagu sai nimetatud, tegeleb sellega, ka siseauditisüsteemid meil töötavad. Nii et kas on probleeme? Kui tehakse sadu hankeid, siis ikka aeg-ajalt on mingeid probleeme, see on möödapääsmatu, seda juhtub igas valdkonnas, aga me anname endast parima, et probleeme oleks võimalikult vähe, ja tegeleme sellega ka proaktiivselt.

13:53 Esimees Eiki Nestor
Henn Põlluaas, palun!

13:53 Henn Põlluaas
Aitäh, lugupeetud esimees! Lugupeetud minister! Jah, paraku on see hange tekitanud oponentides hulga küsimusi. Väidetavalt olevat tegemist raiskamisega. Ükski teine riik, kus CV90 on kasutusel, ei kasuta seda toetussoomukina, kuid see selleks. Saksa kaitseministeerium pakkus meile sama hanke käigus praktiliselt tasuta soomukeid M577, mis on paljudes riikides kasutusel ja mille seas on juba valmisehitatud juhtimis- ja meditsiinisoomukid, mis ei vaja remonti. Kaitseliit vajab samuti soomukeid mitmete ülesannete täitmiseks ja ka õppeotstarbel. Kas te olete kaalunud võimalust hankida Kaitseliidule neid Saksa odavaid või peaaegu tasuta soomukeid? Kui eelarve tekitab probleeme, siis mina olen nõus loobuma kas või oma mõnest kuupalgast, et seda võimaldada.

13:54 Kaitseminister Hannes Hanso
Aitäh, hea küsija! Väga meeleolukas oleks tõesti, kui Riigikogu liikmed hakkaksid Kaitseliidule hankima kasutatud tehnilisi vahendeid teistest riikidest. Üldiselt planeerime me riigikaitset väga pikaks ajaks ette, meil on selged eesmärgid, mille poole me liigume, ja need on ka vahenditega kaetud. Igasugune asjade tasuta saamine, nagu elu on näidanud – neid vigu oleme me siin riigis ka ise 1990-ndate alguses teinud – , läheb lõpuks paratamatult väga kalliks.
Nimetatud Saksa tehnika on osaliselt ka vanem kui mina, see on pärit 1960-ndatest ja 1970-ndatest. Need tehnilised platvormid, millest siin televisiooni vahendusel räägiti, on täiesti ajast ja arust. Need ei ole minu teada enam mitte kusagil aktiivkasutuses. Ka Saksamaal see tehnika seisis ja roostetas, Ameerika Ühendriigid on selle ammu kasutusest maha võtnud. See ei sobinud meile ei läbivuse poolest ega soomuse tugevuse poolest ja need soomukid olid meie eesmärkide jaoks liiga kõrged. Nii et meil oleks nendega olnud tohutult ümberehitamis- ja muid probleeme. Need platvormid, mida me harjutamiseks kasutame, võiksid olla võimalikult sarnased. Seetõttu ei näe ma küll ette, et me peaksime Kaitseliidule hakkama selliseid vahendeid hankima. Meie kaitseplaneerimine on väga kõrgel tasemel, ma leian, et eriti alates 2013. aastast alates oleme me seda vaadanud väga pikas vaates. Selliseid emotsioonioste mina kaitseministrina kindlasti heaks kiita ei saa. Kõik see peab põhinema planeerimisel ja läbimõeldud süsteemsel lähenemisel.

13:56 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

8. 13:56 Angela Merkeliga räägitu

13:56 Esimees Eiki Nestor

Kolm ja pool minutit on infotunni lõpuni. Küsimus peaminister Taavi Rõivasele, küsib Martin Helme.

13:56 Martin Helme
Aitäh, härra spiiker! Lugupeetud peaminister! Te kohtusite hiljuti Angela Merkeliga, Saksa kantsleriga, ja rääkisite muu hulgas migratsioonist või rändekriisist. Postimehes märkisite, et te leiate *Frau Kantslerin* 'iga ühise keele poolelt sõnalt. Saksamaa poliitika rändeküsimustes on väga erinev Eesti omast. Näiteks pooldavad nad tsentraalset kvoodisüsteemi, mis on komisjoni kontrollitav, ja kantsler Merkel on arvanud, et ülempiiri immigrantide arvul ei ole. Kuigi te meile seda arvu ei ütle, te siiski möönate, et Eesti ülempiir võiks olla ära määratud meie võimekusega. Ka meie suhtumine välispiiri kontrolli alla võtmisse on Saksamaa suhtumisest väga erinev. Kui te kantsler Merkeliga rääkisite rändekriisist ja leidsite ühise keele poolelt sõnalt, siis kas te olete oma varasematest seisukohtadest ja Eesti ametlikust poliitikast taganenud, ajasite talle pada või olete siiamaani Eesti avalikkusele pada ajanud?

13:57 Peaminister Taavi Rõivas
Aitäh! Vaadake valitsuse kommunikatsioonibüroo kokkuvõtet kohtumisest. Sealt te saate küllaltki täpselt aru, millest ja kui palju räägiti ning millised olid seisukohad. Me rääkisime kõige rohkem tegelikult üldse julgeolekuteemadel. Me rääkisime sellest, millised on Eesti ja Saksamaa eesmärgid Varssavi tippkohtumisel, mis toimub eelseisval suvel. Me rääkisime Ukrainast. Me rääkisime ka energiajulgeolekust, selle teema tõstatasin mina. Me rääkisime tõepoolest ka rändest. Selles küsimuses seisneb meie seisukohtade sarnasus peamiselt selles, et meie mõlema arvates peab Euroopa selle kriisiga tegelema ühiselt. Samuti leiame me mõlemad, et tuleb tugevdada kontrolli Euroopa Liidu välispiiridel ja eeskätt tuleb tegelda kriisi algpõhjustega, sh rahu saavutamisega Süürias, mis, ma möönan, ei ole lihtne ülesanne, aga Euroopa Liidul tuleb jätkata ka nende riikide toetamist, kuhu sõjapõgenikud on esimesena liikunud (Jordaania, Liibanon ja Türgi). Need on peamised küsimused, kus minu hinnangul on meie seisukohad küllaltki sarnased. Kui vaadata, millises olukorras on Eesti ja Saksamaa rändekriisi mõttes – eraldi võttes, mitte Euroopa poliitika kontekstis –, siis see olukord on väga-väga erinev. Tuleb mõista, kui teiste riikide juhtidel on nende riikide sisepoliitikat puudutavate küsimuste teatud nüanssides teistsugused seisukohad. Aga nendes küsimustes, mis puudutavad Euroopa tasandit, nii nagu ma just ütlesin, on küllaltki palju sarnaseid seisukohti.

13:59 Esimees Eiki Nestor
Aitäh! Infotund on lõppenud. Aitäh, Vabariigi Valitsuse liikmed!